

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5/60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ob odkritju Prešernovega spomenika!

Hvaležni rod ti dviga
spomenik
Ti prerok naš, naš
učeni,
in z lovorjem Ti venča
tožno resno glavo
in glasno poje Tvojo
slavo.

V osemnajstem stoletju so se pojavili v Franciji takozvani enciklopedisti, ki so s svojimi deli pripravljali pol prvi francoski revoluciji. Evropski narodi so se prebudili iz dolgotrajnega spanja ter se skušali otresti spcn duševnega suženjstva in telesnega robstva. Sadov francoska revolucija ni takoj prinesla, ker je Napoleon zopet razvil silen despotizem, kajti on je delil in krojil človeške pravice po svoje. Vendar se je tupa-tam pokazalo, da je i Napoleon izšel iz revolucije. A ko je Francoska v bitki pri Waterloo propadla, so bile uničene skoro vse pridobitve francoske revolucije. Despotizem je nastopil krutejše nego poprej. Vendar je kljub temu tlela iskra svobodoljubja v srch evropskih narodov.

Tudi slovenski narod se je začel zavediti, da ima i Slovence pravico živeti kot narod. Nasim takratnim dijakom je bilo prepovedano govoriti slovensko in kdor se je javno priznal Slovincem, bil je proglašen kot nevaren panslavist.

In ravno v tej dobi se je pojavil med Slovenci največji slovenski pesnik-umetnik in

mislec Franc Prešeren. Skrb naroda je, da se ovekoveči, da ne izgine brez sledu v morju časa. Smelo trdimo, da je ravno Prešeren oni ogenj, ki je provzročil, da naš narod ni zaspal večnega spanja. V dobi, ko je, kakor rečeno, kruti despotizem že v kali zadušil vsako narodno gibanje, v dobi, ko je bil vsakdo kot panslavist kruto preganjan, kdor se je priznal kot Slovenca, je Prešeren bogatil danzadnem naše takratno silno neznanstvo s prekrasnimi biseri in zakladi svojega velikega duha. S temi biseri je odkrival tako svojim rojakom, kakor vsemu ostalemu svetu krasoto in bogastvo našega prelepega, a do tedaj sramotno teptanega jezika. Dasi je bil Prešeren vzgojen v nemških šolah in v nemškem duhu, vendar je svoje čute in svoje misli izražal v slovenskem jeziku. Iz tega je razvidno, kako velik rodoljub je bil. Iskreno je ljubil svoj narod in globoko je čutil, kakor more čutiti le duševni velikan pesnik, veliko nesrečo svoje teptane domovine. Kako je bolelo srce Prešerna, ko je videl svoj rod, svojo domovino teptano, nam pričajo besede:

«Na tleh leže Slovenstva stebri stari,
V domačih segah utrojene postave;
V deželi Parski Tesel gospodari,
Ječe pod težkim jarmom sini Slave,
Le tujeem sreče svit se v Kranji žari;
Osabno nosijo ti pokonci glave . . . . .»

Prešerna pa niso umeli njegovi sodobniki, a še tudi pozneje ga niso umeli. Šele, ko se je pred 5 leti slavila stoletnica njegovega rojstva, pričela je blesteti njegova slava v polnem svitu.

A ne samo kot velikega rodoljuba slavimo Prešerna, marveč tudi kot slovečega pesnika, ki je s svojimi nesmrtnimi deli proslavil ne le samega sebe, ampak cel slovenski narod. Saj je mnogo njegovih pesmij prevedenih v vse kulturne jezike. In, če drugi narodi bero take pesmi, se zanimajo za naš narod ter vedo, da mora biti naš narod dokaj izobražen, ako se v njegovi sredi pojavi pesnik svetovne slave. Obsebi je umevno, da je narod dolžan izkazati se hvaležnega svojemu velikemu sinu, katerega mu je kruta usoda tako kmalu ugrabila. Ob stoletnici njegovega rojstva se je vnela velika navdušenost, ki je prešinila vse sloje našega naroda. Zbiranje doneskov za spomenik je imelo tako ugoden uspeh, da se jutri uresniči vroča želja vsakega pravega Slovenca.

Jutrajsnji dan, 10. september 1905, je praznik vseh Slovencev, praznik, kakršnega še ni praznoval naš rod. Ta dan je svitel žarek v naši zgodovini. Kakor plič Fenis iz ognja, tako bode zopet vstal nesmrtni pesnik v večji slavi, ki bode donela v vseh slovenskih deželah,

Od vseh krajev, iz vseh dežel, kjer žive sinovi Slave hite k nam bratje Slovani, da pri tej proslavi z nami vred slavijo našega Prešerna. Radosti in veselja se nam topi srce v teh dneh, ki nam pričajo, da nismo osamljeni, da z nami čuti sto in stotisoč Slovanov. In, ko bode jutri pala zavesa ter bode zablestel bronast kip našega pesnika, se bodo prepričali naši bratje, da je slovenski narod čil in da zna ceniti svoje velike sinove.

PODLISTEK.

Nekaj najlepših pesmi dr. Franceta Prešerna.

Pod oknom.

1.	3.
Luna sije,	Obraz mili
Kladvo bije	Tvoj po sili
Trudne, pozne ure že;	Vedno mi je pred očmi;
Prej neznan	Zdihujoče
Srčne rane	Srce vroče
Meni spati ne daš.	Vedno k tebi hrepeni.

2.	4.
Ti si kriva,	K oknu pridi
Ljubeznjiva	Drug ne vidi,
Deklica nevsmiljena!	Ko nebeške zvezdice;
Ti me raniš,	Se prikaži,
Ti mi braniš,	Al' sovraži
Da ne morem spat' doma.	Me srce, povej', al' ne?

5.	6.
Up mi vzdigni,	V bram poglejte,
Z roko migai,	Mi povejte,
Ak' bojiš se govorit! —	Zvezde, al' res ona spi;
Ura bije,	Al' poslušaj,
K oknu ni je,	Me le skušaj,
Kaj sirota čem storit!	Al za drugoga gori.

7.

Ako spava,
Naj bo zdrava,
Ak me skuša, nič ne de;
Po nje zgubi,
Ako ljubi
Druzga, počlo bo srce.

Nezakonska mati.

Kaj pa je tebe treba biló,
Dete ljubó, dete lepó!
Meni mladi deklici
Neporočeni materi? —

Oče so kleli, tepli me,
Mati nad mano jokali se;
Moji se mene sramovali so,
Tuji za mano kazali so.

On, ki je sam bil ljubi moj,
On, ki je pravi oče tvoj,
Šel je po sveti, Bog ve kam;
Tebe in mene ga je sram!

Kaj pa je tebe treba biló,
Dete ljubó, dete lepó!
Al' te je bilo treba, al' ne,
Vendar pristrčno ljubim te.

Meni nebo odprto se zdi,
Kadar se v tvoje ozrem oči,
Kadar prijazno nasmeješ se
Kar sem prebila, pozabljeno je.

On, ki ptice pod nebom živi,
Naj ti da srečne, vesele dni!
Al' te je bilo treba al' ne,
Vedno bom srčno ljubila te.

A nikakor ne zadostuje, da postavimo Prešernu bronast spomenik na kamenitem podstavku.

Jutrajsni dan postavimo svojemu Prešernu tudi živ spomenik, ki bode trajal dalje nego bron in kamen, ki bode trajal večno. Postavimo mu spomenik v vseh srcih našega naroda s tem, da seznanimo slehernega Slovenca in sleherni Slovenko z njegovimi nesmrtnimi deli tako, da bode vsak Slovenec poznal Prešerna. Do zadnje gorske vasi naj zadoni njegova slava in v zadnji gorski koči naj se čuje glas njegove lire. Drug spomenik, ki je toliko vreden kakor oni, ki se odkrije jutrajšnji dan, naj bode cena ljudska izdaja njegovih nesmrtnih del, ki naj bode dostopna tudi najrevnejšemu Slovencu. In ko se bode to zgodilo, tedaj bode šele ves naš rod zadostno poznal in čislal našega velikana. Da bi skoro padla zaveza tudi raz drugi gori imenovani spomenik! V to pomoz Bog!

Res ne moremo posnemati Prešerna v njegovih pesmih, ker je skoro nedosežen, a v nečem ga lahko posnemamo in sicer v njegovem gorečem rodoljublju. Ako bodemo tako goreče ljubili svoj rod kakor Prešeren, potem kmalo: «Vremena Kranjcem bodo se zjasnila».

Prešeren kot svobodoljub.

Samooobsebi umevno je, da si našega Prešerna ne moremo predstavljati drugače kot plemenitega svobodoljuba. Saj pesnik, ki bi vdusil v sebi ideal svobode, prenehal bi v istem hipu biti pravi pesnik, postal bi drevo brez korenin, ptič s strtimi perutmi. Človek robskega mišljenja in čustvovanja ne more postati pravi pesnik, nikdar se ne more povzpeti do one donebne višine, ki je soseda nebeškega Parnasa. Njegovi spevi morejo pač imeti lepo in umetniško dovršeno obliko, se dajo čitati gladko — a umotvori niso, ker jim manjka duše, kakor preneha človek z zadnjim izdihom biti človek, ker mu manjka duše.

Mornar.

Nezvesta! bodi zdrava,
Čolnič po mene plava,
Na barko kliče strel;
Po zemlji varno hodi,
Moj up je šel po vodi,
Mi drug te je prevzel.

Pri Bogu sem obljubil,
Da prej bom dušo zgubil,
Ko nehal te ljubiti,
Si z desno v desno segla,
Pri Bogu si prisegla,
Mi vedno zvesta bit.

Morja široka cesta,
Peljala me je v mesta,
Kjer lepe deklice;
Obrazov njih lepota,
Sneg beli njih života,
Zmotila nista me.

Spet so se jadra belá,
Od južnih sap napelá,
Prinesla me nazaj;
Dekleta mojga žena
Našel sem poročeno —
Prebil sem, Bog ve kaj!

Le jadra spet napnimo,
Valovom se zročimo,
Kak je čisto morje!

Najslavnejši pesniki vseh narodov so bili goreči svobodoljubi, pa četudi niso opevali zlate svobode. Prešeren je živel v dobi, ko so vso Evropo pretresali in majali prestole vseh evropskih vladarjev krvavi boji narodov za svobodo. Ti boji so morali mogočno uplivati nanj, kakor na vsacega človeka. Ne moremo ga res primerjati v tem pogledu nesmrtnemu nemškemu pesniku Körnerju, temu uzor-pesniku in kličarju svobode, ki je navdušil takorekoč vso Evropo za boj proti Napoleonu prvemu. Za to je bil naš Prešeren premehke nravi, premehka slovenska lipa. Vendar preveva marsikatero njegovih pesmi duh svobode in svobodoljubja.

Ako blagruje svojega pokojnega prijatelja (Smoléta) zato, ker mu „v zemlji domači da truplo ležu“ — je pač moral ljubiti to „zemljo domačo“. — Bil je domoljub in kot tak tudi svobodoljub.

Kako slika v uvodu „Krstá pri Savici“ življenje neprostih rojakov:

Kdor hoče vas dečakat temne zore,
neproste dni živel' nočem enake. — — —

Kako sveta nam je zlata svoboda, spoznamo istotam, ko obeta svojim junakom, ki mu hočejo ostati zvesti, se ne udati sovražnikom:

Največ svetá otrokom sliši Slave!
Tje homo našli pot, kjer nje sinovi
si prosto vol'jo vero in postave.

In zopet na tretjem mestu poda nam uprav pretresljivo sliko nesvobodnega naroda, pojoč:

Manj strašna moč je v črne zemlje krili,
Ko so pod svetlim solncem snežni darovi.

Tako je Prešeren opeval svobodo. Kakor pa njegovemu junaku ni bilo dano, da bi bil videl svobodno svojo domovino, tako je tudi naš pesnik sam moral leči v črni grob, ne da bi bil videl prost in srečen svoj ljubljani narod, kajti še

ješe pod težkim jarmom sinovi Slave.
Le tujcem sreče svit se v Krajni žari,
ošabno nos'jo ti pokonec glave.

Videl je bil prvi svit slovenske svobode, ko je bil Napoleon Slovincem ustvaril kra-

Kaj njemu upat smemo,
Mornarji dobro vemo,
Dekletom kaj — kdo ve?

Ne strasi moč viharja,
Ne grom valov mornarja
Se smrti ne boji.

Spomin v potopu mine,
Ljubezni bolečine,
Vsak dan spet oživi!

Po morju barka plava,
Nezvesta bodi zdrava,
Slo tebi sreč želim!

Po zemlji srečno hodi;
Moj up je šel po vodi,
Le jadravimo za njim! —

V Bohinj in k bohinjskemu jezeru!

Potopisni in zgodovinski utrinki. Piše Franjo P—c.

Bohinj! . . . Ti mogočna skalnata vrata v divno-divjem kraljestvu božjega stvarstva; — ti čisti, neobrušeni demant na prstih brezmadežne matere prirode; — ti skrivnostnomikavni biser v osrčju jezera, globoko resnega, sveto-mirnega jezera: bodi mi pozdravljen! Iz globočine po Tebi hrepenede duše tisočkrat mi pozdravljen!

ljestvo Ilirijo — a videl je tudi njeno obledenje. Videl je drugič vzhajajoče solnce zlate svobode slovenske, ko so se stresali temelji stare, sužnje Evrope sredi minolega stoletja. Kako navdušeno je zapel v prekrasni „Zdravici“:

V sovražnike z oblaka v
rodú naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom!
Naj zdrobe
Njih roké
si spine, kjer jim še teže!

Tako je zapel leta 1844, ko so resna znamenja naznanjala velike, zgodovinske dogodke v stari, trohli, pod najkrutejšim absolutizmom ječeči Evropi. Kakor začno v sušcu veti tople sapice, kot znanilke bližajoče se pomladi, tako je tudi leto 1848 naprej pošiljalo znanilce zlate svobode. In modri duhovi so čutili pomen teh znamenj in se jih radovali. In napočilo je krvavo revolucijsko leto — in tekli so potoki krvi, gorela so mesta in vasi — a iz krvi in ognja je dvignil peruti in vzletel pod nebo krasni feniks — politična svoboda evropskih narodov in ž njimi Slovencev. A naš Prešeren ni mogel več opevati zlate svobode, svobode svojega naroda — strte so mu bile peruti, njegov duh se je sklonil. Bolezen ga je vrgla iz nebnihi višin navdušenega, božanstvenega pevca na to pusto, trdo zemljo. Še se je mogel veseliti vesele nade v lepšo, svobodno bodočnost svojega naroda — a lira, miloglasna in navduševalna mu je bila že razbita. Ni je več mogel opevati zlate svobode, čakal je, kdaj mu zapoje samemu mrtvaški zvon. In zapel mu je v neizmerno škodo našega naroda! Mi pa, njegovi hvaležni bratje, obljubimo pri njegovem večnem spominu, da hočemo vedno stati na braniku za svobodo svojega rodu! Pri-sezimo mu neomajno zvestobo! Ne pustimo več, da bi nam mnogovrstni in mnogoštevilni sovražniki usužnjili le enega, najmanjšega brata, in s svetim navdušenjem se podajmo složno v boj, da postane in ostane na vekov veke svoboden mili nam narod slovenski.

Videl sem Te in prevzet tvojega divnodivjega, resno-samotnega veličanstva klonil sem v prahu svojo glavo pred teboj. Kje jemlješ tvoj neumljivo vabljeni skrivnostni mik, ne vem; ali vem pa, kdor Te je videl enkrat, ves Tvoj čarobno pritajen utis vabi ga z neodeljivo silo, nevidnimi močmi in neotešenim hrepenenjem zopet nazaj k Tebi, divje slikoviti, divje krasni moj Bohinj — —

Mnogo cest pelje v Rim, ali le ena v Bohinj. In po tej-le eni cesti pripeljem te, dragi bralec, v Bohinj in k bohinjskemu jezeru. Sicer se bodemo že koncem tega leta popeljali lahko z novo bohinjsko železnico od Jesenic, ali tudi ta pot mora po večinoma slediti, vsporedno hoditi z našo cesto. Pa pravi prijatelj prirodnega krasa, pravi turist bodi že za hribe ali visave vživa opremljen s svojim nahrbtnikom in potno palico najraje prost miki in utise, ki ga srečajo le pod milim nebom in na prostem, recimo v našem slučaju le na edini cesti v Bohinj — — —

Po sestanku v zgodovinsko najznamenitejšem mestecu Kranjske, v starodavnem Kranju, uporabim le do Lesec (pozneje do Jesenic in od tam do Gorij, oziroma Bo-

C. kr. kmetijske družbe kranjske delovanje l. 1904.

Dalje.

O družbenih zavodih in podjetjih naj poročamo naslednje:

Družbena podkovska šola, ki je pod vodstvom ravnatelja in na nji deluje učitelj podkovstva in njegov asistent, je imela, kakor običajno, v preteklem letu dva polletna tečaja, ki sta bila oba tako dobro obiskana, da je bilo za zglasene učence težko najti prostora. Vsi učenci iz Kranjskega so imeli državne, oziroma deželne in hranilnične podpore. Konec vsakega polletja so se vršile izkušnje iz podkovstva za kovače, ki šole niso obiskovali. — Glede preosnovitve podkovske šole se ravnokar vrše pogajanja med C. kr. kmetijskim ministrstvom in družbo, ter je upati, da bodo ta pogajanja kmalu dovršena. Ker družba iz nikakega ozira ni zavezana, za to šolo se naprej kaj žrtvovati — ker je praznoprav obrtna šola, ki vsled zakonskih naredeb mora obstati — zato stoji glavni glavar na stališču, da mu morajo biti odslej vsi stroški za vzdrževanje šole povrnjeni.

Družbena drevesnica na Poljanah, ki je bila pred 20 leti ustanovljena na tamošnjem poskusnem dvorcu, kjer se je skoraj sto let drevje pridelavalo, ima danes za drevje tako utrujeno zemljo, da na njej ni več mogoče redno drevesniško gospodarstvo. Leta 1904, že ni bilo mogoče več pridelati toliko približno dobrega drevja, da bi družba mogla z njim zadostiti naročilom svojih članov, zato je naročila v to svrhu iz gornjeavstrijskih združenih drevesnic več tisoč visokodebelnih sadnih dreves. Te naročanje tujega drevja se bo moralo toliko časa vzdrževati, dokler ne bo v novi drevesnici dovolj drevja na razpolaganje. Vsled sklepa lanskega občnega zbora je družba leta 1904 kupila v Gornji Šiški prikladno posestvo, obsegajoče 9 oralov, ki je stalo 11.270 K 74 h brez pristojbin. Na tej drevesnici se je zasadil prvi drevesnični letnik s 25.000 cepljenimi, oziroma okuliranimi podlogami, to jesen se vese svet ogradi z žično mrežo, pripeto ne hrastove stebre, in prihodnjo pomlad se zgrade potrebna gospo-

hinjske Bele) železnico zjutranjega vlaka, ki vas hitro popelje do našega cilja. Od Lesec do Bleda (kdor se hoče voziti, velja enovprežni voz 2 K), potrebujemo ob količjak dobri hoji $\frac{1}{4}$ do 1 uro. Na Bledu se ustavimo le mimogrede pri vrlem naprednjaku, blejskem županu g. Peternelu, kjer se najraje zbirajo slovenski turisti. Zglasimo se le toliko pri njem, da si naročimo za nazaj grede prenočišče, kajti naš namen je, šele vrnivši se z Bohinja, natančneje si ogledati tudi Bled in njegovo rajsko milo okolico. Poslovivši se od očeta Peternela, zapustimo, da se izognemo izkušnjavam, ki preže na nas ob vsakem koraku zlasti v bližini jezera, kar najhitreje Bled in za njegovim južnim hrptom krenivši s ceste po stezici v Zako, smo v $\frac{1}{3}$ ure na Bohinjski Beli. Le-tu se za kratek odmor ustavimo pri dobri gostilni Olifčičevi in mej tem, ko prebavljamo svoja okrepčila, seznanimo se v kratkem s krajem samim in bližnjo okolico. Bohinjska Bela so nekaka predvrata Bohinju in vsebuje bližnje kraje: Kupljenik pod Babjim zobom, kjer je podružnica Sv. Štefana; cerkev je starejša od farne in je zidana

darska poslopja. Vsi stroški nove drevesnice so do konea lanskega leta iznašali 14.602 K 84 h. Da je bilo mogoče z novo drevesnico prirediti, se ima družba zahvaliti slavni kranjski hranilnici, ki jej je dovolila 30.000 K posojila ter je obljubila obresti vsako leto, do vrnitve posojila podariti za podporo. Dejansko se je to z obresti za leti 1904. in 1905. že zgodilo.

Družbeni dvorec na Viču ima družba sedaj enajsto leto v zakupu. Gospodarjenje se je vršilo po načrtu iz prejšnjih let. Vsled intenzivnega gospodarjenja so se pridelki potrojili, vsled česar je gnotni uspeh popolnoma povoljen. — Goved na dvorec je simodolskega plemena, ki se odprodaja, kar je je preveč; vrhutega se pa kupujejo mladi biki, ker se taki ceneje dobivajo, in se v zadostni starosti zopet prodajo. L. 1904. je družba oddala na tak način dvanajst plemenskih živali simodolskega plemena. — Za opravljanje vpreženih del sta dva težka konja, ki ob enem družbi služita za prevažanje blaga s kolodvora v skladišče in nazaj. Dalje prih.

Dopisi.

Z Jesenic. Na Jesenicah se je vršila dne 28. avgusta t. l. seja upravnega sveta kranjske industrijske družbe, v kateri se je razpravljalo o razvoju družbe. Dohodkov je bilo v preteklem letu za 250.000 kron več kakor prejšnja leta. Sklenili so primerno razširiti naprave. Vsled skoraj otvorene nove planinske železnice se bo zemljepisni položaj teh tovarov izdatno izboljšal in bode prišel bližje k morju.

Iz Kranjske gore. Izlet jeseniškega «Sokola», ki se je vršil minulo nedeljo, se je sijajno obnesel in ostane nepozabljiv vsem udeležnikom. Kranjska gora je oblekla praznično opravo. Kamor je pogledalo oko, povsod so plapolale naše krasne narodne trobojnice ter pričale, da je Kranjska gora ena skrajnejših slovenskih postojank v gorenji dolini, skozinsko narodna in da hoče vrlo prebivalstvo z vsemi močmi braniti to našo posest. Izleta se je udeležilo 42 Sokolov v društveni opravi. Sprejela je Sokole požarna bramba v zvezi

koncem 15. stoletja, nekdanjako sloveča božja pot. Potem nam je še omeniti Slamnike in Obrne. Bohinjska Bela je spadala prvotno k grajski ali blejski župniji in je šele od leta 1789 samostojna župnija (župna cerkev sv. Marjete).

Jugozvodno pred nami se dviga «stari Bahji zob» (1129 m), pod katerega podnožjem se nahaja, žal, le premalo znana podzemna jama. Ker je na raznih krajih cesta in vsa bližnja pota vsled gradnje železnice kolikor toliko pretrgana, vzemimo si vodnika, da nas popelje k komaj eno uro oddaljeni jami, ali kakor povedo domačini, h «groti». Treba je seboj vzeti seveda baklje ali vsaj primerno sigurno luč, ob katere svitu se snežnobeli krasni kapniki kaj čudovito bleste. Jama je prostorna (ali je tudi dolga, ne vem), nje prirodni čudotvori so jako zanimivi in, kakor rečeno, le škoda, da jo tujci še premalo poznajo. Ker pa bi radi prišli še pred večerom v Bistrico in imamo ob poti še mnogo si ogledati, ne smemo se tudi mi dolgo zamuditi pri natančnejem raziskavanju te znamenite jame. Morda se vrnemo ob priliki še

z veteranskim društvom. Načelnik požarne brambe je pozdravil «Sokola» z oduševljenimi, v srce segajočimi besedami. Zahvalil se je za krasni sprejem starosta jeseniškega «Sokola», poudarjajoč, da je Kranjska gora v slovenski zvestobi vedno zvesto slala na strani Jesenic in zato si je štel «Sokol» v častno dolžnost, da priredi svoj prvi izlet v Kranjsko goro. Z vrlo kranjsko mestno godbo na čelu je potem «Sokol» odkorakal na prostor, kjer je jako lepo in precizno izvajal proste vaje in telovadil na orodjih. Vsploh telovadbe je bil vseskok imeniten in je telovadec samo čestitati. Po telovadbi je bila prosta zabava s plesom. Vse je bilo veselega srca in polno narodnega navdušenja. Izlet jeseniškega «Sokola» je utrdil in poživil staro pobratimstvo med Jesenicami in Kranjsko goro. Le dvigaj se ponosno, slovenska zastava, Jesenice in Kranjska gora te bodeta vedno branili!

Z Goriškega. Kako se hočejo pri nas organizirati klerikalci v bližnji bodočnosti, dokazuje naslednja okrožnica, ki kroži sedaj po deželi:

«Velečastiti g. doktor Gregorčič! Podpisani se obračamo na Vas kot vodjo političnega društva «Sloge» s prošnjo, da blagovolite uvaževati naše mnenje in sodbo v sedanjem žalostnem političnem življenju katoliško-narodne stranke na Goriškem ter da blagovolite na nasvetovani način poskrbeti, da se čimprej opomore naši «Katoliško-narodni stranki» do pravega življenja in delovanja. Vsak naroden opazovalec naših razmer, slednji pravi domoljub mora priznati z žalostjo, da je naše katoliško-politično delovanje na Goriškem nezadostno, zato nevspešno ter da vzbuja resne pomisleke in opravičeno bojazen za prihodnost. Krivo je pa temu a) pomanjkanje delavnega središča, jasnega odločnega programa in le na podlagi tega mogoče krepke organizacije; Krivo je temu b) časopisje naše stranke, ki nikakor ne zadošča svoji nalogi. a) Za zastopnico naše politične smeri služi dozdanj «Sloga», ki se pa — bodimo odkritosrčni — probuja večinoma le za čas volitev, sicer pa spi; pri nji pogrešamo celo vsakolice običnih zborov! In ker je «Sloga», oziroma «Slogin» odbor mrtev, se pozna nedelavnost, odrvenelost v katoliško-narodno-političnem oziru boljali-

enkrat k njej nazaj, in takrat jo prevrnemo «od spodaj navzgor».

Kar nas za danes na Bohinjski Beli še zanima, je seveda velik predor, ki ga ogledas ob desni blizo ceste, kakor sploh vsa od tu vidna železnična proga. Da je tu vedno veliko tujcev-gledalcev z Bleda in drugod došlih, tega mi ni treba še posebej omenjati.

Z Bohinjske Bele napotivši se naprej, imajo naše oči ob vsakem koraku mnogo opravila; vedno kaj novega, kaj zanimivega. Vpitje v vseh, a največ v laškem jeziku, razlega se tu ob progi, na kateri že večinoma leži tir, čuješ ga tam v obližju strmin, odkoder se še vedno proizvaža gradivo (sedaj največ še na kolodvor). Piskanje strojev, vresčanje vozov, vmes krepke «kozje molitvice», pa tudi tužne melodije Črnogorca, to vrvenje semtertja, moj Bog, je li to isti opevani svetomirni, globokoresni Bohinj? Čakaj in potrpi! Kmalu smo ven iz tega hrupa in vršča in, še predno se zavedamo, že stojimo pred pravimi, «mogočnimi skalnatimi vrati», vodečimi nas proti osrčju Bohinja. V «Štengah» smo. Kaj? To vam je ozka, globoko ležeča soteska,

manj po vsej deželi: boljbolj nastopa popolna desorganizacija! In kako ne?! Če je mrtvo srce — in to bi morala biti «Sloga» po svojem bistvu — so nedelavni tudi drugi udje! Ako držé roke križem oni, ki se jim je poverilo vodstvo stranke, kako more stranka napredovati! In ali je sploh mogoče pričakovati prave srčnosti in kremenite delavnosti v posamnih skupinah po deželi, ako vidijo za resno delo sicer sposobni in vneti možje, da se poklicani voditelji ne ganejo?! — Povsod se opaža potrnost in deloma celo obup nad sedanjimi nezdravimi razmerami; javlja se boljbolj nezadovoljnost nad sedanjo mrtvoto, in vsi pravomisleci, bodi izobraženi ali preprosti, težé po koreniti spremembi, zahtevajo v našem katoliško-političnem življenju vsrtrajnega delovanja na podlagi jasnega in odločnega programa. Temu more opomoči za zdale «Sloga». 1.) Skliče naj se torj čimpre «Slogini» občni zbor, gotovo takoj po Veliki noči, in na njem naj se pred vsem začrta jasen in odločen program katoliško-narodne stranke na Goriškem, in sicer vseskoz na podlagi resolucij «Slov. k. t. shoda»; program se objavi in razpošljí. 2.) «Slogin» odbor bodi izbran iz res vnetih in delavnih moči, odločnih pristavev katoliško-narodne stranke, iz mož, ki bodo tudi v resnici delovali docela v smislu določenega programa. Pri tem naj se upošteva tudi naše mlajše moči, lajke v Gorici, ki so gotovo pripravljene delati, kakor hitro se jih pozove v javnost. 3.) Na občnem zboru naj se imenuje tudi stalne zaupnike «Sloge» po deželi — nekak pomožen odbor, — do katerih naj bi se «Sloga» obračala po navsete. Vsak tak stalen zaupnik — ako le mogoče lajik, toda le povsem zanesljiv, — pa naj bi imel v svojem okrožju še posebnih svetovalnih in informacijskih tovarišev. 4.) Med letom in v potrebi naj bi se sklicevali zaupni shodi v Gorico, kjer naj bi se sploh določilo shajališče katoliško-narodne stranke. 5.) Ne smemo pa prezeleti, da je v povzdigo katoliško-narodne samozavesti in v vsešno delovanje in napredek katoliško-narodne stranke neobhodno potrebno tudi — dobro — časopisje. 6.) Sedanjí glasili stranke «Gorica» in «Prim. List» nisti kos svoji nalogi. Preustrojiti se morata! Postaviti se morata lista v vseh prasnjih na

po kateri se vije liki kača, ozka, dá, za sedanjí promet ponekod preozka in baš v tem delu grozovito zvožena cesta: edina cesta v Bohinj. Levo in desno pred seboj je visoko, skalovito, deloma s šumami poraščeno nebotično gorovje, ki se ponekod po višavah tako intimno mejsebojno objemlje, da niti ne vidiš modrine neba nad seboj. In ta mir, ta prijetni svetomir, ta tišina in blagodejna tihota, ki jo moti le tovojga koraka odmev, le šumenje brzelih valov, na katerih hiti bistra hči planin v daljni svet brez miru, brez pokoja.

Danes je nedelja in tudi delavci na progi večinoma počivajo. Pohajati jih vidiš ob barakah, ki jih srečujemo semtertja raztresene ob cesti mej Obrnam in Štengam. Tupatam sumi tudi kak manjši slap gorskih studencev, premetavajoč se po skalnatih navpičnih pragih od vrha nizdol. To je vse, kar ti kali mir in tihoto. Apropos, Obrne! Ali ti je znano, odkod izvaja ljudstvo (tu menim jaz prave, stare Bohinjce okrog jezera) to ime? Odpočijmo se malo ob obrežju Save in, kar sem zvedel, ti drage volje povem. Dalje prih.

jasno, odločno stališče, začrtano jima v jasnem in odločnem programu «Sloge». Slednji neodločnosti in omahljivosti bodi konec! 7.) Da bosta lista res ugajala, morata biti zanimiva. In, ako se to zahteva od «Gorice», velja to tem bolj za mnogo bolj razširjeni in bolj preprostemu ljudstvu že od časa ustanovitve namenjeni «Prim. List», ki ima pač isto nalogo za Goriško kakor vrli «Domoljub» za Kranjsko. Radi svojih vrlin pridobiva «Domoljub» tudi po Goriškem vedno več naročnikov — na škodo «Prim. Lista». Odločnost in zanimivost lista je, ki vleče in mika! Preprost slog, preprosta, umljiva beseda, krepkost izraza, kratke, jedrnate in mnogovrstne novice, kolikor le mogoče kratka in jedrnata poročila o važnejših dogodkih iz vse krajev dežele, življenja polni, času in razmeram primerni uvodni članki — to bodi načelo naših listov! 8.) Da se pa to doseže, treba gledati pred vsem bolj na uredništvo, treba, da dobi vsak list svojega urednika, in ti naj bodo zavedni katoliški lajki — in takih se dobi zdaj, hvala Bogu! 9.) Na občnem zboru «Sloge» naj se pogovori z zaupniki po deželi o sotrudištvu pri listih. Vsak okraj, oziroma večji kraj izmej stalne dopisnike, da bo v listih zastopana vsa dežela. Dopisniki naj se moralno zavežejo, da bodo redno dopisovali; opozori naj se jih tudi na načela, da bodo res zanimivi dopisi, ter da bo vsakdo bral z veseljem in pridom. To so naše odkritosrène besede, ki jih je narekovala goreča ljubezen do naše svete narodne naloge. Naš namen ni podirati, ampak zidati, in zato upamo trdno, da se našega in ljudskega glasu ne presliši! — Kaj pa naj pravimo k tej okrožnici? Učimo se tudi mi od klerikalcev in pojdemo na delo!

Tržiške novice.

— Predilnica v Tržiču naprodaj! Gospodu Gassnerju so postala po zadnjih demonstracijah med nami tla vroča. Izrazil se je proti neki osebi: «Wenn ich könnte, so möchte ich das Ganze zusammenpacken und auf einen anderen Ort übertragen.» Ni Vam treba, morebiti bi se pa dobil kak kupec, gospod Gassner!

— «Deutsche Stimmen», obskurna priloga razbojniškega lističa «Grazer Tagblatt», prinaša obširen članek o Riegerjevi slavnosti, in govor, katerega je govoril pri večerji Gassner, sestavlja pa Rieger, kakor je sestavljal znano brošuro o tržiški železnici, ki je prišla pod Gassnerjevim imenom med svet. V govoru slavi Gassner Riegerja, koliko je storil za rudokop pri sv. Ani in za predilnico — o zaslugah za Tržič niti besedice. Koliko je v istini storil za rudokop, ne bomo preresetavali, ker to ve najbolj preblagorodni gospod baron Born in Rieger sam — «er wurde gegangen» pravijo Nemci; kar se pa tiče zaslug za predilnico; mislimo, da to še ni noben povod podeliti mu častno občanstvo, ker predilnica in občina imata ravno toliko skupnega, kakor pamet in Tirolec. Capito?

— V ravno istem lističu zaganja se učitelj Miklič v gospoda notarja, da je komandiral vso demonstracijo, faktično pa je gospod notar le miril ljudi. Kar pa se tiče besedi «fast ausschliesslich nur deutsche Arbeit geben», mislimo, da se to ne sme vzeti tako doslovno, k večjemu, če misli Miklič na kako svojo paternitetno tožbo in eksekucijo, katere

pa gospod notar v očigled slabi učiteljski plači proti njemu ni hotel prevzeti. Dalje se zaletava v vse neljube mu osebe. Prav «kanibalsko» obira gospoda Peharca. Najprej ne vé, kaj pravzaprav je, potem pa nehote svetuje, naj raje študira. O ti ljuba domisljivost! Gospod Miklič, ohranite navsete záse, ker gospod Peharec na Tirolec in jih ne potrebuje. Prav v črno pa je zadel, ko mu očita, da se pusti vzdrževati od sestre. Vedno je še bolje iskati podpore pri sorodnikih, kakor pri natakaričah in bolje je tudi vzprejeti podporo od sestre, kakor pa rubiti se dati vsak mesec enkrat. Sicer mu pa v tolažilo izdamo, da je njegov napad na gosp. Peharca uplival toliko, da je točil uprav krokodilove solze ter za trdno sklenil, da se bo poboljšal. Potem pa se spravi na gospode Deu-a in oba brata Ahačiča, češ, da so jim piščalke prav dobro pristojale. Ne, g. Miklič! Za zvižganje in trobentanje je bilo dovolj drugih, ti gospodje se se le veselili, da je Rieger dobil odhodnico, kakršno je zaslužil. Gospodje Deu in oba Ahačiča pa naj bodo uverjeni, da se s svojim nastopom pri zadnjih demonstracijah ljudstvu bolj priljubili, kakor oni, ki so sedeli za zaprtimi vrati. Konečno pa bi svetovali Mikliču, naj se briga malo bolj za svoje nezakonske otroke, kakor pa za ljudi, ki mu niso nič mar.

— Govori se po Tržiču, da bi se gotovi gospodje radi iznebili gospoda Peharca. Kakor smo pozvedeli, bi gospod Pehare za gotovo svoto takoj rad zapustil Tržič, obljuditi pa noče, da bi se nikdar več ne vrnil. Gospod Gassner, Vi ste navajeni podkupovanja, poskusite tu svojo srečo!

— Opriliki z zadnjih demonstracij je rekla gospa Metzki, vdova Jaritz, rojena Belhar, da jo je sram, da je rojena Slovenka. Mi pa pravimo, da nam je prav, da se nam je odpovedala; če bi bila še Slovenka, bilo bi nas sram. Ali razumete, gospa?

— «Kunsten» gospod je nemški občinski odbornik Cene Theuerschuh. Ko ga je vprašal slovenski volilec, zakaj je glasoval za častne občane, mu je odgovoril: «Kaj pa sem vedel, kaj Gassner od mene hoče!» In taki-le ljudje imajo odločevati o blagru tržiške občine! Heil, Cena!

Kranjski kmetje v Savinjski dolini.

(Dopis gorenjskega udeleženca.)

Izleta, katerega je priredila c. kr. kmetijska družba kranjska pod vodstvom g. mlekarskega nadzornika Legvarta in svrhu proučevanja hmelja, se je udeležilo mnogo nad 70 udeležencev iz cele dežele. Tudi Gorenjska je bila prav dobro zastopana, kar priča da smo se kmetje jeli zanimati za napredek kmetijstva, ter da smo začeli že nekoliko samostojneje premisljevati, kaj bi nam donasalo več dobička, in se vzbujati iz starega konservatizma. Prav v obilnem številu so bili zastopani v vsakem oziru napredni Žabničanje — kar 9 oseb iz ene vasi —, dalje jih je bilo več iz Mavčič, Št. Jurja, Brnikov, Podnarta in drugih krajev gorenjske strani.

Prišedši v Zalec je pozdravil izletnike g. nadučitelj Ant. Petriček v imenu južnostarske hmeljarske zadruge. Na to nas je peljal v sušilnico, oziroma pripravjalnico za hmelj

imenovane zadruga, ki je najprej povedal nekaj splošnih pravil o hmeljarstvu in njega zelo nestalnimi cenam. Potem smo si ogledali sušilnico, združeno z žveplalnico, stiskalnico za napolnjenje hmelja v vreče in ostale prostore v tem poslojpu.

Ko smo to natanko ogledali, treba je bilo nekoliko poskrbeti tudi za želoce. Na to nas je vodil g. nadučitelj v družbi g. medicina Bergmana v obširna hmeljišča g. Robleka, kjer so delavci ravno odtrgavali hmelj. Tukaj sta predavala o praktičnem delu s hmeljem g. Petriček in voditeljzleta g. Legvart, t. j. kako hmelj saditi, gnojiti, osipati, okopavati, vezati, trgati, kako se spozna zrelost itd. Videli smo priprosto narejeno pripravo, kako se vzdigne hmeljovka, t. j. kol iz zemlje.

Potem smo šli ogledovat si v dveh skupinah sušilnice za hmelj, namreč k gg. Robleku, Lorberju, Bergmanu in Senici. Videli smo pri teh gospodih različne sisteme in tudi različno velikost sušilnic. Med ogledovanjem je tekel čas hitro naprej in kmalu je kazalec ure prekoračil rimsko dvanajstico, znamenje da treba kosila. Ves čas med kosilom je na trgu sviral godba, katero je preskrbel neustrašeni boritelj Slovencev, g. notar Kolšek iz Šostanja.

Popoldne smo hiteli ogledat še v okolico neko veliko sušilnico, potem pa smo se vrnili v Zalec, kjer smo v kolodvorski restavraciji pričakovali vlaka. Tukaj smo združili koristno s prijetnim, kajti poprej smo se učili in ogledovali, sedaj se je bilo treba nekoliko razvedriti ob zvokih godbe in navdušenimi napitnicami med prijaznimi in narodnoprubjenimi slovenskimi Štajerci.

G. notar Kolšek je pozdravil Kranjce v imenu vseh se je zahvalil g. Legvartu govorniku, nadučitelju Petričku in medicinu Bergmanu, hmeljarjem, ki so dali svoje prostore na ogled ter nas tako prijazno vodili okrog. Rekel je tudi, da Kranjci ne mislimo delati konkurence Savinjanom, ker je odprt svetovni promet na vse strani. G. Bergman povdarja, naj bo hmelj takorekoč slovenska rastlina, ki naj tudi Kranjce podpre v materialnem oziru kot Savinjčane, dalje pravi, naj dado od teh dohodkov gotove odstotke milemu narodu, ter ne pozabijo Štajercev, ki se bojujejo proti najhujšemu sovragu — nemurju.

G. Petriček hvali c. kr. kmetijsko družbo kranjsko, da stori zelo veliko in nesebično v prosep kmetijstva. G. Žagar iz Notranjske se še enkrat zahvali g. notarju Kolšku za simpatije do Kranjcev in pravi, da je g. notar še v zelo dobrem spominu na Notranjskem, kjer je pred časom služboval.

Tako je hitro potekal čas, in se je bilo treba posloviti od prijaznega Zaleca; med zvoki godbe «Naprej zastava slave» in «Na zdar» klici nas je odpeljal vlak proti Celju. Tu si je velika večina ogledala mesto in šla med celjske Slovence v Narodni dom; drugi pa, katerim je železniška zveza bila bolj pripravna, so se odpeljali takoj dalje. —o.

Kako se ravna s kmetom?

Piše Franc Meglič.

Brod pri Novem Mestu, konc. avgusta.
(Konec.)

Pa, gospoda moja, bodite prepričani, da je imel pri tem še drug glavni namen. Namen

namreč napraviti s svojim dopisom zdražbo v moji družini in zaničevanje med mojimi sosedi. On ve, kaj napravi tak-le dopis v «Narodu» med našim ljudstvom, on je vedel, da z drugim me ne bo ustavil, s tem me bo. In žalibog, to moram z ozirom na naše razmere priznati, s tem je on tudi res dosegel, kar je hotel. Usiljeval je dotični «Narod» raznim možem in ukazal, naj ga razširjajo med ljudstvo, da ga bodo pridno brali. Uspeh tega seveda ni zaostal. Take nesramne laži in obrekovanja lahko vsak bere in verjame, ali meni je nemogoče ob istem času vsem bralcem tudi dopovedati: ni res, kar ste čitali od mene, temveč res je le, da tisti, kdor je to pisal v «Narodu» (s tem z ozirom na prejšnje stavke nikogar direktno ne dolžim), je navadni lažnjivec in obrekovalec. Ljudje sodijo in jaz sem obsojen. Seveda bo prišel čas, ko se nesramne laži ovzrejo, ali med tem je glavni namen, meni škodovati na osebni časti, že dozorel. V kratkem povedano: zaradi ljubega miru v družini, primoran sem pričeto delo končati, še predno sem ga pravzaprav dovršil. To je edino, kar se je Štemburju posrečilo glede na mojo osebo. Ali kako pa bo se . . ., no pa bralci «Gorenjca» bomo že še videli, kaj nam prihodnjost prinese. Gre se le za to, kdo se bo nazadnje smejal ali jezil.

Preden sklenem, dolžan sem glede dopisov v «Narodu» in pozneje tudi v «Slovenecu» v kratkem sledeče pojasniti. Jaz odločno trdim, da ni res, kakor trdita «Narod» in «Slovenec», da je šla cenilna komisija od parcele do parcele ter ocenjevala škodo, in izročam to svojo trditev, katero lahko pod prisego potrdim, na primerno mesto v obširneje sporočilo. — Da «klobasam», kakor pravi Štembur, o lanski toči šele letos, je čisto naravno in če je Štembur pozabil, mu jaz tukaj še enkrat povem: da, res je toča že pobila **lani**, ali res je pa tudi, da **letos** šele se je dajala glavna podpora in sicer ne veliko časa pred obletnico. Tako «kunsten» pa, kakor je Štembur, ne morem biti, da bi bil že **lani** pisal, kar se je šele letos in pred kratkim zgodilo.

Štembur in tisti njegovi «zaupni možje» naj dokažejo meni, kje, kedaj in s kom sem jaz pijanceval in se vlačil, in kje stoji tisti «Znančev» kozolec, kjer sem po njegovi trditvi prišel ob 100 kron.

Dokler se to obrekovanje ne bo drugim potom resilo, izjavim jaz tukaj, da je tako pisarjenje podla in nesramna laž; ne da bi se hvalil, ali vsak nepristranski človek mora mi pritrditi, da zaradi tega, če k Štemburju ne hodim v gostilno; še nisem pijanec in slavno orožništvo in sodišče v Novem mestu, kjer sem zglasil svoj izgubljeni bankovec, lahko povesta Štemburju, da poštena gostilna g. Konda v Kandiji, kjer sem se nekoliko okrepčal s sejma grede in kjer sem najbrže izgubil svoj denar, ni «Znančev kozolec», ki je morda Štemburju ali njegovemu pisarju v «Narodu» boljše znan, kakor meni.

Dragi bralci! Premislite si našo bedo in škodo po lanski toči še enkrat, kakor sem jo dosedaj opisal, in vprašajte z mano vred: Kako se ravna s kmetom?

Kajne škandalozno in o tem se bodete še pričrčali!

IV. kranjska deželna učiteljska konferenca.

Deželni šolski svet kranjski je sklical na tri ali štiri dni določeno deželno učiteljsko konferenco, ki se je sesla dne 4. t. m. v Mestnem domu v Ljubljani. Predsednik take konference je dež. šolski nadzornik za ljudske šole, nje pravi člani so v okrajnih učiteljskih konferencah izvoljeni odposlanci kot zastopniki učiteljstva dotičnega okraja, udeležiti se je smejo z glasovalno pravico tudi vsi okrajni šolski nadzorniki dotične dežele, ravnatelji učiteljskih in meščanskih šol in člani dež. šolskega sveta — a le-ti samo kot častni gostje; predsednik pa sme v konferenco poklicati tudi druge osebe kot veščake. Naloga dež. učiteljske konference je, posvetovati se o vseh zadevah, ki morejo ljudsko šolstvo dotične dežele pospeševati, ali ki ga morebiti ovirajo. To so vprašanja glede vzgoje in poduka mladine, uprave šolstva in pravnih razmer učiteljstva. V ta namen postavi dež. šolski svet sam nekatera vprašanja na dnevni red — pa tudi posamezni člani smejo spraviti v razpravo razne stvari v obliki samostojnih predlogov. Deželni šolski svet mora vse storjene sklepe predložiti naučnemu ministrstvu, ki odredi potem njih izvršitev ali pa jih nakratko pokoplje «med akte». Učiteljstvo smatra deželno konferenco kot nekaj svoj parlament — v katerem sme vsak kot poslanski zastopnik vsega učiteljstva svobodno izraziti svoje mnenje in šolskim oblastvom razkriti svoje želje in pritožbe. Kdor pozna avstrijske razmere sploh, in posebej kranjske, se ne bo čudil, da kranjsko učiteljstvo že celih 14 let ni bilo sklicano v deželno konferenco, dasiravno je postavno določeno, da se mora sklicati vsakih 6 let, a se sme tudi večkrat. Za letošnje konferenco je bilo izvoljenih od učiteljstva 33 odposlancev, ki so do 4. t. m. že vložili nič manj nego 102 samostalna predloga. Pripravili so se na temeljito in vstrajno delo v korist našemu šolstvu in svojemu stanu. Mnogo teh predlogov je bilo dalekosežnega pomena. Njih vzprejle in poznejša izvršitev bi bila povzdignila naše ljudsko šolstvo na višek novodobne, moderne šole in izdatno izboljšala pravne in gnotne razmere kranjskega učiteljstva. Lepih sadov je bilo torej pričakovati od letošnje konference — a pokopali so jih sami prav oni, ki so jih hoteli pridobiti naši deželi in sebi učitelji-poslanci sami. Usoden korak — a popolnoma opravičen in umeven! Oni so s svojimi predlogi, ki so jih še v pripravi stali mnogo trudapolnega dela in časa, hoteli pokazati vladi, kaj bi bilo dobro šolstvu in njim, a se odrekli takorekoč vsemu temu, da morejo na ta način tem jasneje in glasneje izraziti svoj obup nad svojim brezprimerno žalostnim gmotnim položajem in tem bolj ogorčeno dati duška svojemu srdu nad vsemi onimi, ki so poklicani in imajo dolžnost skrbeti za njihov blagor, a so doslej trdovratno in trdosrčno mašili svoja ušesa ter zapirali srca vsem milim prošnjam in glasnim zahtevam trpečega učiteljstva. Kdo jih sme obsojati zaradi tega?

Zgodilo se je pa tako-le: Dne 4. t. m. ob 9. uri dopoldne zbrala se je deželna učiteljska konferenca v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani — in približno 200 poslušalcev, večinoma učiteljev in učiteljic. Po pozdravnih

govorih predsednika, deželnega šolskega nadzornika Fr. Levca, in namestnika deželnega predsednika Schaffgotsch-a, in po sprejetih udanostnih izjavah cesarju in naučnemu ministru, je staval učitelj L. Jelenc nujni predlog, naj se začne razgovor o izboljšanju učiteljskih plač. Predlog je bil sprejet. Učitelj Jelenc je potem v odločnih in ostrih besedah slikal obupen položaj kranjskega učiteljstva, imenovano vlado glavno provzročiteljico vseh krivic, ki se gode učiteljstvu že 36 let, ki le-to takorekó vodi za nos, mu obeta vse mogoče in ne stori ničesar. Očital je vladi, da najde vedno sredstev za pomoč raznim stanovom, le za učiteljstvo nima ničesar, nego vedno novega in več dela. Burno so vsi navzoči, razen gg. c. kr. šolskih nadzornikov, pri-trjevali besedam govornikovim; večkrat se je dvorana kar tresla od hrupnih izrazov pri-trjevanja in ogorčenja. Konečno se dvignejo kot en mož vsi učiteljski poslanci in govornik čita svečanim izrazom sledečo, od vseh podpisano izjavo:

«Legitimni zastopniki kranjskega učiteljstva priznavajo vsakršno naklonjenost odločilnih faktorjev nasproti regulaciji učiteljskih plač, ne demonstrirajo niti proti višjim šolskim oblastim, niti proti posameznim, učiteljstvu naklonjenim deželnozborskim skupinam; izrekajo, da so bile vse dosedanje prošnje kranjskega učiteljstva brezuspešno, izjavljajo, da se ne boje in ne strasijo dela, vendar poudarjajo ob sedanjih gmotnih razmerah, da se ne udeleže zborovanj deželne učiteljske skupščine toliko časa, dokler kranjskemu učiteljstvu tako ne regulirajo plač, da bodo te popolnoma odgovarjale § 55. državnega šolskega zakona. S tem daje kranjsko učiteljstvo po svojih legitimnih zastopnikih duška svoji veliki bedi, ki silno otežkoča njega delovanje. Tem potom naj se razširi ta tožeci glas po vsi naši državi.»

Potem izroči to izjavo predsedniku, ki zaključí konferenco in med viharimi klici poslancev zapuste učiteljski poslanci dvorano in za njimi poslušalci.

Tako je minila 4. kranjska deželna učiteljska konferenca. Moremo li obsojati tak odločen nastop našega učiteljstva. Ako pomislimo, kako slabo se mu godi, kako sramotno slabo je plačano, kako so se doslej vedno prezirale vse njihove prošnje, kako peša vsled tega naše solstvo, ki mu more pomagati le korenito izboljšanje učiteljskih plač, ne moremo jih obsojati. Naš državni ljudskošolski zakon (§ 55.) pravi, da naj se določijo učiteljem take plače, da bodo mogli ob njih brez postranskega dela in zasluzka stanu primerno živeti s svojimi družinami. Znano pa je, da morajo učitelji stradati, da morejo komaj pokrivati nagolo svojo in svojih otrok — a vlada ne stori ničesar zanje. S tem izraza ona mnenje, da je za učitelje stanu primerno stradati in oblačiti sebe in svojce v cape; to se pravi, vlada smatra učiteljstvo za ljudi najnižje vrste — za proletarce in med temi za najslabše, za duševni proletarijat.

Ali jim smemo potem v zlo šteti, ako se tudi oni poprimejo zadnjega orožja proletarcev — to je štrajka? Kdor je pravičen, bode dejal: Prav so storili! Res je, učitelji so, zapustivši konferenco, prekršili zakon — a niso li tembolj občudovanja vredni v njihovem pogumu, ker se ne strasijo niti slabih posledic svojega koraka — temveč se hočejo žrtvovati za svoje tovariše!

Čast jim!! Uprav junasko so postopali! Upamo, da vlada ne bo tirala ozkosrčnosti tako daleč, da bi vzela v roke bič paragrafov — temveč, da se bodo poklicanim faktorjem vendar že omeščala srca vzpričo tolikega obupa.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor bode sklican okrog 26. t. m. **Slovinci** kandidirajo za državni zbor v celovsko-velikovškem okraju deželnega poslance Fr. Grafenauerja. Volitev se vrši dne 10. oktobra.

Nemiri na Ruskom. V mestu Baku je pravcata vojna. Armenci in Tartarji streljajo drug na drugega, vsled česar neprestano gori v mestu. Gubernator, mestni zastopniki in duhovniki prirejajo po mestu obhode, da bojujoči se stranki vsaj za nekaj časa prenehate s streljanjem. V minulem tednu je bilo na obeh straneh pobitih nad 300 oseb. Ves promet na Volgi miruje.

Mirovna pogodba je sestavljena in podpisana. Sestoji iz 15 točk, ruska in japonska vlada sta obveščeni o vseh točkah in vseh pododdelkih. Vladi nista nič ugovarjali.

Demonstracije proti sklepu miru na Japonskem so na dnevnem redu. Vsak dan se vrše shodi, ki se izražajo proti miru in zahtevajo nadaljevanje vojske.

Novičar.

Osebnosti. Prestavljeni so: Pristav Peter Romavh, postajenačelnik v Medvodah, k ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku, pristav Ivan Pečar, postajenačelnik v Beli peči-Ratečah, kot postajenačelnik v Medvode; pristav Karol Ogorevc, postajenačelnik v Zabnici, kot postajenačelnik v Rateče-Belopeč.

Odkritje Prešernovega spomenika se bode vršilo na najslovesnejši način. Dosedaj se je oglasilo okrog 100 društev in korporacij, med njimi iz Kranja: Gorenjski Sokol, Narodna čitalnica, Bralno društvo z zastavami in županstvo mesta Kranja po deputaciji; iz Škofje Loke: Narodna čitalnica z zastavo; z Bleda: Bralno društvo, korporativno v narodni noši; z Jesenic: Telovadno društvo «Sokol»; iz Kamnika: Pevsko društvo «Lira»; z Brda pri Kamniku: Gasilno društvo i. t. d. Tudi veliko število vnanjih deputacij je oglašeni. Mesto Prago bo zastopal župan Vladimir Srb s podžuponom in večjim številom obč. svetovalcev; za češko vseučilišče bo navzoč prof. dr. Hlava; tudi znana češka pisateljica Gabrijela Preisova se bode ndeležila Prešernove slavnosti. Mesto Zagreb odpošlje deputacijo desetih članov z županom dr. Milanom Amrušem; jugoslovansko akademijo znanosti bodo zastopali trije člani, na čelu predsednik prof. Tade Smičiklas. Tudi «Hrvatska Matica» in društvo hrvatskih časninarjev sta odposlala večje deputacije. Iz Srbije je oglašeni nebroj gostov, med drugimi bode zastopal mesto Belgrad župan dr. Glavinč. Vrhutega bodo vozili posebni vlaki iz raznih strani slovenske domovine. — Gorenjci odpotujemo v nedeljo s posebnim vlakom zjutraj.

Razobesite zastave na slavo Prešerna! V nedeljo bo v Ljubljani velika slavnost — odkritje spomenika našemu velikemu pesniku Prešernu. Od vseh strani Slovenije je napovedana velikanska udeležba. Slavlje pa se

ne sme omejiti le na Ljubljano, marveč mora biti splošno, vseslovensko. Radi tega je želeli, da bi se razobesile po slovenskih mestih, trgih in vaseh kar največ slovenskih zastav, in sicer edino le slovenskih! Zlasti županstva in društva naj tega nikar ne opustijo!

Poročil se je minulo sredo v Kranju odvetniški kandidat g. dr. Josip Wilfan iz Trsta z gospico Marijo Šavnikovo, hčerko tukajšnjega župana in cesarskega svetnika g. Karola Šavnika. Čestitamo!

Županom v Preddvoru je izvoljen Jurij Arh iz Preddvora, obč. svetovalec pa Ivan Podpeskar z Brega, Matija Rozman iz Srednje Bele, Ivan Rohljek iz Bašlja, Jernej Polajnar iz Kokre, Anton Perne iz Povelj, Lovrenc Košir iz Spodnjih Tenetiš, Ivan Zaplotnik iz Letene in Josip Bidovec iz Zaloga.

Zabavni večer, katerega so priredili kranjski «Savani» minuli četrtek v prostorih «Narodne čitalnice» je splošno zadovoljil obiskovalce, med katerimi moramo zlasti pohvalno omeniti gg. učitelje, ki so se tako v obilnem številu udeležili tega večera. Izmed sporednih točk bodi zlasti omenjeno, da je številnim gledalcem ugajal pred vsem šaljivi prizor «Bucek in Buca na Dunaju». Vloge so bile v pravih rokah in tudi marljivo nastudirane. Mnogo smeha je vzbudila klepetava Buca. Prav dobri so bili tudi kupleti: «Kdo more to zahtevati?», katere je izrazilo pel g. jur. K. Spored sam je bil splošno jako dobro in raznovrstno izbran in občinstvo je zadovoljno gledalo šaljive prizore, ki so bili nekaj novega zanj. Nazadnje se je razvil živahen ples, ki je trajal skoro do ranega jutra. Gmoten uspeh veselice je dovoljen.

Umrl je minulo nedeljo v Kranju po daljši bolezni g. Valerijan Prevc, bivši asistent južne železnice. Služboval je v Trbovljah, na Zidanem mostu in v Spielfeldu ter je moral v službi vsled svojega odločno narodnega mišljenja marsikaj pretrpeti. Kot vesel družabnik je bil v krogu znancev in kolegov jako čislan in priljubljen. N. v. m. p.!

Diletantski klub slovenskega bralnega društva v Kranju uprizori prve dni meseca oktobra tri enodejanko, meseca novembra pa petdejjansko igro «Minar in njegova hči».

Nesreča. V Savo je padla 74 let stara, splošno znana Marija Strniša, ki je pekla kostanj, minulo soboto s savskega mostu, na kraju, kjer ga pravkar popravljajo. Delavci so jo pač svarili, naj ne gre čez nevarno mesto na mostu, pa ni ničesar pomagalo. Padla je v vodo, ki jo je nesla naprej, dokler ni prišla pod vodna kolesa Rakovčeve usnjarne, odkoder so jo izvlekli kot mrtvo.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja, da se vrši njena XX. redna velika skupščina v četrtek dne 14. septembra 1905 v St. Juriju ob juž. žel. po sledečem vsporodu: Odhod iz Ljubljane ob 5. uri 15 minut zjutraj. Po prihodu v St. Jurij ob juž. žel. ob 8. uri zajutrek. Ob 10. uri dop. sv. maša. Ob 11. uri zborovanje na prostem ali pa ob neugodnem vremenu v deški šoli. Po zborovanju skupen obed v prostorih g. Al. Neudla ob 1. uri. Po obedu razhod po St. Juriju in okolici, izlet na Botričnico ali sv. Rozalijo. Ob 5. uri pop. koncert na vrtu g. Neudla. Odhod iz St. Jurija ob 9. uri 15 minut. Radi obeda se je udeležencem zglasti do 10. septembra pri podružničnem načelniku g. Franu Praunseis v St. Juriju ob juž. žel. Kuvert brez pijače stane

3 krone. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 5. septembra 1905.

V proslavo Prešernu priredi meščanska godba danes — na predvečer odkritja njegovega spomenika v Ljubljani — mirozov in promenadni koncert. Godba nastopi ob 8. uri zvečer pred «Prešernovo spominsko ploščo», kjer se prične mirozov. Po mirozovu je na glavnem trgu VIII. promenadni koncert.

Neznano kam je izginil 12letni kajzarjev sin Ivan Tovkar iz Zgoranjih Pirnič. Sodi se, da se mu je pripetila kaka nesreča.

Tombolo priredi kmetijska podružnica na Selu v nedeljo, 10. septembra 1905, v gostilni «pri Burju» na Mlinem. Začetek ob 4. uri popoldne. Darila za tombolo hvaležno sprejemata načelnik in gostilničar Burja. Čisti dohodek je namenjen za podružnico. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Dolenjski cviček je priljubljen povsod po Gorenjskem, le škoda, da se ponareja in da se pod imenom dolenskega cvička prodaja na mnogih krajih mešanica raznih drugih vin. V Ljubljani so se razmere v tem oziru močno izboljšale, odkar se je otvorila deželna poskusna klet. Vprašanje nastane zaradi tega, ali bi ne kazalo vplivati tudi po Gorenjskem na to, da bi se ločila res pristna dolenska vina. Ako se vsa druga vina, kakor n. pr. štajarska, istrska i. t. d. ločijo v pristni kakovosti, zakaj bi se delale s cvičkom sleparije? Morda bi kazalo prirejati tudi po gorenjskih mestih vinske poskusne pristne cvičke?

Gorel je vezan Šimčev kozolec, napolnjen z žitom, na «Griču» pri Sorici. K sreči je pihal južni veter in goreče ogorke odnašal v nasprotno stran, kjer ni bilo nobenega poslopja. Škoda je občutna. Zažgal je menda otrok.

Novo tehtnico za vozove najnovejšega sistema je postavil g. Josip Hafnar pri kolidvoru v Škofji Loki. Ista se je pri uradni preiskavi dne 3. t. m. kot zelo natančna in torej prav priporočljiva izkazal.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 4. t. m. Prignalo se je 180 glav goveje živine, 6 telet, 303 prašičev, 279 ovac in kozlov, 75 buš, 50 kg pšenice K 8'50, prosa K 9'50, rži K 7'50, ovsa K 7.—, ajde K 7.—, filož 14'50

Poljedelstvo pri nas in na Dolenjskem. Če potuješ po Gorenjskem, kmalu zapaziš, da imajo Gorenjci bolj obdelano polje kakor Dolenjci. Njive so čiste, sadeži pa v obče lepši. Zanimivo je, da se v bohinjki dolini prideluje tursčica z najboljšim vspehom in da se prideluje te rastline primeroma največ. Mestoma je vsaka druga njiva obsejana s tursčico, ki sredi tega planinskega sveta prav dobro vspeva. Zanimivo je tudi to, da vspeva nemška detelja po teh krajih, če je zemlja količkaj globoka, tudi po 12 do 15 let na eni in isti njivi, to pa zato, ker so njive čiste. Po Dolenjskem pa izpodriva plevelna trava lucerno tako, da jo je čez 6 let zopet preorati.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava c. kr. ministrstvo za domobrambo potrebstveno raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov nabaviti po splošni konkurenci. Ponudbe morajo najkasneje do 15. oktobra 1905 do 12. ure opoldne dospeti v vložni zapisnik c. kr. ministrstva za domobrambo na Dunaju. Razglas obse-

gajoč natančnejše ponudbene in dobavne pogoje, seznam predmetov in cen je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Potrjim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pritužno vest, da je naš preljubljeni sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Valerijan Prevc

bivši asistent c. kr. priv. južne železnice

po daljši, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 9. uri zvečer v 34. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega pokojnika se bode v torek, dne 5. t. m., ob polsesi uri popoldne pred hišo žalosti št. 170 blagoslovilo in odtod preneslo na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše-zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Kranju. 141

Pokoj ika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Kranju, 3. septembra 1905.

Marija Prevc, mati. Alojzij Prevc, brat. Urbanija Prevc, Silvija Lah, Rika Prevc, Viktorina Tavčar, sestre. Alojzij Tavčar, Evgen Lah, svaka. Mici Prevc, svakinja. Živko Tavčar, Danica, Vida Lah, neak in neakinji.

Zahvala.

Za obilne dokaze gorkega sočutja med boleznijo in ob smrti nepozabnega jim sina, oziroma brata, svaka in strica, gospoda

Valer. Prevc

za obilno spremstvo k večnemu počitku, zlasti pa za ginljivo pelje pred hišo in na grobu, kakor tudi za mnogobrojne, lepe vence izrekajo najprisrčnejšo zahvalo.

V Kranju, 5. septembra 1905.

Žalujoči ostali.

Potrjim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pritužno vest, da je naša preljubljena mati, oziroma tašca, stara mati, gospa

Kelena Globočnik roj. Begelj

po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 10 uri dopoldne v 62. letu svojega življe ja mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se bode v petek, dne 8. t. m., ob 4. uri popoldne pred hišo žalosti v Boštanju blagoslovilo in odtod preneslo na pokopališče v Boštanju.

Sv. maše-zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Vogljah pri Kranju, 6. septembra 1905.

Mihael, Franc, Aleš, Josip, Marija omož. Slapšak, otroci. — Josip Slapšak, zet. — Marija Globočnik roj. Drmelj, Angela Globočnik roj. Molj, Marija Globočnik roj. Žumer, sinuhe. — Minica, Olga, Slavica, Pepi Slapšak, Marija, Mici, Albina, Ciril, Angela, Vinko, Anica, Vencelj, Marija Globočnik, vnuki in vnukinje.

Poslano.

150—1

Zvedel sem, da se po Kranju širi novica, da sem nastreil mladeniča. Pojasnim, da kot najemnik «Mošenjskega» lova se nisem bil letos na nikakem lovu do danes. Mogoče so se imena zamenjala. **Fr. Kocijančič.**

Kavarna Kreuzberger v Kranju (zvezda)

oddaja v drugo roko še naslednje časopise:

«Slovenski Narod», «Slovenec», «Gorenjec», «Škrat», «Laibacher Zeitung», «Witzblatt», «Interessantes Blatt» in «Wiener Bilder.»

Obenem naznanjam slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi, da sem

začetkom avgusta prevzel

to kavarno ter se uljudno priporočam z velespoštovanjem

134—5

Evg. Müllner.

Najboljša

Najcenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri

65—19

Šovrencu Rebolju v Kranju.

Ravnolam se dobi eno žensko in eno moško kolo od trdke Styria, še prav malo rabljeno za prav nizko ceno.

Sl. šolskim vodstvom

se priporoča

tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju

ki ima v zalogi

vse šolske tiskovine.

V kratkem izide v tej tiskarni za gg. učitelje jako pripraven

„Učiteljski koledar“

ki obsega tudi imenik šol in učiteljstva, stavež in zapisnik.

Za mnogobrojna naročila prosi in se udano priporoča **Iv. Pr. Lampret.**

Zobovje - tehnični ateljeje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebeh plošče, iz kavnika kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorijske se izvršujejo po najnovjših metodah.

Plombe v zlatu, poroclanu, amalgamu in omentu kakor tudi vse zobozdravnike operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseva na 576 straneh več nego 1300 receptov za jantje najokupiravnostnejši ječi domače in tuje kuhinje, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse; kuharica s strojevanjstkega stališča, literarna velika zaradi lepote, lahko umnega jezikar, fina, dana zaradi njene lepote, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno vrhuna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10—45

== Kmetovalci! ==

MASTIN

za prasnice, pajske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je posestavno kot znamka zavzavovani, se dobi prištati dr. pl. Trakovecizjev kranjski rešilni prašek za prasnice. Najboljši zdravilni dodatek h krmu, ki se naj uporabja kot dietetično rešilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pismen o izbornih uspehih najvišje med dalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. 148—24

1 zavoj za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 6 zavojev na naslov: Lekarina Trakovec, Ljubljana. Razporečnici dobe popust.

Naočniki

146—1

s kristalnimi stekli, vezani z zlatom, vloženi v koznalem (najnamem) mošnjicku (celuju), so se

izgnubili.

Kdor jih je nosel, naj jih proti nagradi 4 kron odda upravnistvu „Gorenjca“.

Trgovski vajence

Ki je dovrši dva do tri gimnazijske razrede, sprejme se v manufakturni trgovini

Ferd. Sajovic v Kranju.

Naznanilo otvoritve.

Podpisani uljudno naznanja slav. občinstvu v mestu in na deželi, da je

148-1 **otvoril**

Trgovino s špacerijskim blagom

v Kranju v hiši g. Kreuzbergerja v Kokriškem predmestju

ter se priporoča v nakup špacerijskega blaga, kakor tudi likerjev, špirita, zganja i. t. d.

Poljske pridelke in laneno olje kupuje po najvišjih cenah.

147-1 *Janez Bolka.*

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

poslija napreji ali s poskinitim povzestjem.

(2 ducat) 8 K 60 v, 86 stekleniče (3 ducat) 12 K 40 v, 48 stekleniče (4 ducat) 16 K, 60 stekleniče (6 ducat) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razposilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelanu kašlju, bolehanu v prsnih, zanoklosti, hripavosti v grlu, tškemu dihanju, astmi, proti hodenju, kateri v odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolehanih. — Cena je sledena (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalni steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razposilja. Prosim, da se naročjuje naravnost od mene pod naslovom:

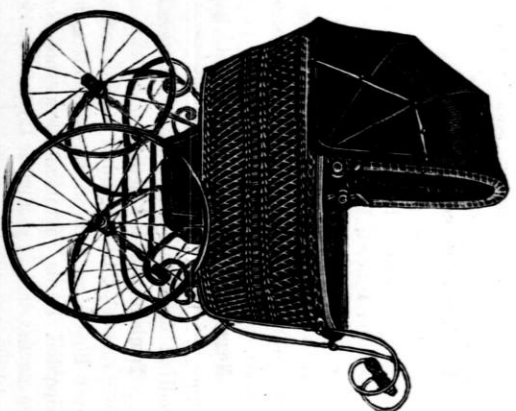
P. Jurisic, lekarinar v Pakracu 107, Slavonija.

Pozor! Čitaj!
Slabemu moči!

Pakracke kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijetnejši ljudski zdravili med naro dom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprta pol na vse strani sveta.

Pakracke kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh žlednih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo kri, holesti iz žolodca, velrove in čistijo kri, postopajajo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo murzice in vse druge bolezni, ki vsled murzice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolesti materice in nadroni; zato na smajo manjkati v nobeni mestanski in kmetki hiši.

— Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurisic, lekarinar v Pakracu št. 107, Slavonija.** — Denar se 121—7

Veliko izber otroških vozičkov

od 9 kron naprej, ročnih kosaric, kovčkov, najboljše stran za citre, gosli in kitare. Andrapogon, najboljše sredstvo za rast in proti izpadanju las, in razno galanterijsko in špacerijsko blago nadrobno in debelo po najnižjih cenah

priporoča

149-1

Magna Paul, Kranj, pod mestom št. 14.

Prodajam in kupujem

vsakovrsne stare stvari za vedno ali pa le za določen čas. 151-1

Imam napredaj tudi

dežnike

iz najboljšega blaga in po zelo nizkih cenah. Paul Bizjak št. 192 na glavnem trgu št 102 nasproti „Golarja“ v Kranju.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke brez odbitka rentnega davka

kateroega plačuje hranilnica sama.

Stanje vlog K 3,819.913-98. Stanje hipoteknih posojil K 2,105.647-92.

1-18

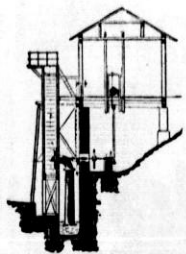
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika Kranju.

G. Tönnies

104-66

tovarna za stroje, železo in kovin-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-48

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se doposlejo na zahtevanje zastoj.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin-
stvu svojo delavnico v iz-
delovanje vrst **oblek za**
gospode, uradniških uni-
form, salonskih, turistov-
skih in kolesarskih oblek

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bo-
gata zaloga angleškega, francoskega in
brnskega sukna. Naročila se izvršujejo
po najnovjšem kroju točno in poceni.
Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro
in natančno mero se jamči. Specijalist
v izdelovanju frakov in salonskih oblek.
Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dež-**
niki in solničniki najboljšega izdelka
ter se sprejemajo tudi popravila. 80-12

M. Suttner

urar v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo **ur, zlat-**
nine in srebrnine po najnižjih cenah.
Ceniki zastoj in poštnine prosto. Raz-
pošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3-75, najfinjša znam-
ka, gl. 6-50. 114-61

Tapetnik in preprogar

Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima
v zalogi tudi vse predmete te stroke
lastnega izdelka. Vodja podružnične za-
loge pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem
v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-50

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 93-10

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

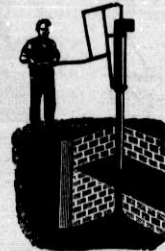
v Ljubljani.

Najnovjše Bucherjeve

patentirane trombe

za gnojnico

priporoča 98-18

Trgovina z meša-
nim blagom Peter
Majdič „**MERKUR**“
v Kranju.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafik, Jurčičev
trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafik, glavni
trg;

Radovljica g. Oton Homann, glavna
trafik;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilni-
čar in posestnik;

Hrušič g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek,
trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafik.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na miro-
dvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, bal-
koni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta:

108-68

valjični zastori (Rollbalken).

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg-Amerika

94-18

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak **pon-**
deljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki
samo **6 dni.** Pojasnila po večkrat brez-
plačno.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentev: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih balah. Veliki prostori, prtično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-ešalnik, miza, sten-sko ogledalo.

97-66

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pore izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-62

Dobiva se povsod!

Ustje
(Česko)

JURIJ SCHICHT

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)